

Prijímacie skúšky na štvorročné gymnázium zo SJL 2022

Ukážka č.1:

Tým, že ako 19-ročný Samo Chalupka sa prihlásil bojovať a bojoval za slobodu Poliakov v Haliči, dokázal, že jeho poézia nebola len slovom, ale aj činom. V boji bol ranený a otec za ním poslal na bojisko učiteľa Blázyho, ktorý ho dopravil domov. Rana sa mu celkom nezacelila, z času na čas sa mu otvárala, čím vzbudzoval úžas vrstovníkov. Po návrate z boja a vyliečení si dokončil štúdiá v Bratislave. Najskôr bol vychovávateľom v Liptove, potom pokračoval na teológii vo Viedni, v roku 1835 sa stal farárom v Jelšavskej Teplici. Túžil po spisoch Puškina, no v tom čase stáli 30 rubľov. Aby si ich mohol kúpiť, musel odbaviť 45 pohrebov, čo v jeho cirkvi mohlo trvať aj 4 roky. Od roku 1840 (po otcovej smrti) pôsobil v Hornej Lehote vo svojich rodných horách. Bol zdržanlivý, ale priamy.

V roku 1864 vyšla v Sokole jeho báseň *Mor ho! Sokol mal vtedy asi dvesto predplatiteľov* a básne z neho sa čítali na schôdzach mládeže.

Jeho básne *Likavský väzeň, Boj pri Jelšave, Turčín Poničan, Valibuk, Kozák, Branko, Kráľohoľská* sa okamžite dostali medzi ľud. Ešte prv než ich mohla rozšíriť škola. Národ ich prijal za svoje. (Ducká, E.: *Láska je silnejšia ako smrť*)

Úlohy:

1. Z textu ukážky č. 1 vyplýva:

- A) Chalupkov otec sa nahneval, že išiel bojovať za slobodu Poliakov.
- B) Po štúdiu teológie pôsobil ako vychovávateľ v Liptove.
- C) Samo Chalupka si kúpil spisy Puškina za 30 rubľov.
- D) Samo Chalupka podporoval boj Poliakov za slobodu.

2. Body osnovy usporiadaj podľa časovej postupnosti tak, ako sa vyvíjal život básnika po vyliečení.

- A) Pôsobenie farára – básnika v Hornej Lehote.
- B) Štúdium teológie vo Viedni.
- C) Dokončenie štúdia v Bratislave.
- D) Jeho práca vychovávateľa v Liptove.
- E) Literárna tvorba básnika.
- F) Pôsobenie farára v Jelšavskej Teplici.

3. Vysvetli súvislosť medzi básnikom Samom Chalupkom a jazykovedcom a spisovateľom Ľudovítom Štúrom.

4. Pre ktorý jazykový štýl sú typické tieto prostriedky: odborné názvy, medzinárodné termíny, zložité vetné konštrukcie, trpný rod?

- A) publicistický štýl
- B) rečnícky štýl
- C) náučný štýl
- D) umelecký štýl

5. Označ možnosť, v ktorej sú všetky číslovky napísané správne.

- A) tisícosemstotridsaťpäť, štyry, tridsať, štyridsaťpäť
- B) tisíc osemstotridsaťpäť, štyry, tricať, štyridsaťpäť
- C) tisíc osemsto tridsaťpäť, štyri, tridsať, štyridsaťpäť
- D) tisíc osemsto tridsať päť, štyri, tricať, štyrydsaťpäť

6. Číslovky z úlohy č. 5 sú:

- A) všetky základné
- B) dve základné, dve radové
- C) tri základné, jedna radová
- D) všetky radové

7. V texte ukážky č. 1 prevláda slohový postup:

- A) opisný
- B) výkladový
- C) informačný
- D) rozprávací

8. *Chalupka pr_stupoval k p_saniu s tvor_v_m zámerom. Úr_vok ľudovej piesne bol podnetom pre vznik celej básne. Zomrel dva rok_po manželk_nej smrti. Bol_ Bezdetn_. Dal ľudu hrdinské spev_, bojoval proti kr_vde a nás_liu.*

Označ možnosť, v ktorej sú správne doplnené vynechané písmená v texte.

- A) i, í, i, í, y, y, i, i, í, y, i, i
- B) i, í, i, ý, i, y, i, i, í, y, i, i
- C) i, í, i, ý, y, y, i, i, ý, y, i, i
- D) i, í, i, ý, y, y, i, i, í, y, i, i

9. V mene Samo Chalupka sú neznelé párové spoluhlásky:

- A) dve
- B) tri
- C) štyri
- D) päť

10. Označ podradňovacie súvetie.

- A) V boji bol ranený a otec za ním poslal na bojisko učiteľa Blázyho.
- B) Národ prijal Chalupkove básne za svoje.
- C) Otec za ním poslal učiteľa Blázyho, aby ho dopravil domov.
- D) Sokol mal vtedy asi dvesto predplatiteľov a básne z neho sa čítali na schôdzach mládeže.

11. Slovo vrstovník môžeme nahradiť slovom:

- A) robotník
- B) rovesník
- C) básnik
- D) teológ

12. Sokol mal vtedy asi dvesto predplatiteľov. Slovo asi v uvedenej vete je:

- A) častica
- B) príslovka
- C) predložka
- D) spojka

13. Od podstatného mena Liptov utvor obyvateľské meno mužského rodu v N sg. a prídavné meno mužského rodu v N pl.

14. Vypíš z textu ukážky jednu vokalizovanú predložku.

15. Ako vyslovujeme v slove prv spoluhlásku v?

16. Napiš, z koľkých viet sa skladá súvetie: *Aby si ich mohol kúpiť, musel odbaviť 45 pohrebov, čo v jeho cirkvi mohlo trvať aj 4 roky.*

17. Urč vetné členy vo vete: *Rana sa mu celkom nezacelila.*

18. Z nasledujúcej vety vypíš prisudzovací sklad: *Po otcovej smrti pôsobil Chalupka v Hornej Lehote vo svojich rodných horách.*

19. Doplň tabuľku:

Slovo	G pl.	N pl.	Skloňovací vzor
Učiteľ			
Cirkev			
Bojisko			
Báseň			

20. Slovo Kráľova hoľa vzniklo slohovým postupom:

- A) skladaním
- B) spájaním slov do slovného spojenia
- C) odvodzovaním
- D) preberaním z cudzích jazykov

21. Označ možnosť, v ktorej sú všetky slovesá v rovnakom vide.

- A) prihlásil sa, bojoval
- B) poslal, čítali
- C) prijal, dostali
- D) pôsobil, dokončil

Ukážka č. 2:

*Duní Dunaj a luna za lunou sa valí
nad ním svieti pevný hrad na vysokom brali.
Pod tým hradom Riman cár zastal si táborom:
belia sa rady šiatrov ďalekým priestorom.*

Úlohy:

22. Označ možnosť, v ktorej sú všetky údaje správne:

- A) striedavý rým, schéma abab, báseň Branko, autor Samo Chalupka
- B) lyrická báseň, združený rým, schéma aabb, báseň Mor ho!
- C) lyricko-epická báseň, združený rým, schéma aabb, smer romantizmus
- D) lyricko-epická báseň, združený rým, schéma aabb, smer realizmus

23. Podčiarknuté umelecké prostriedky v ukážke č.2 sú:

- A) personifikácia, epiteton, metafora
- B) epiteton, epiteton, personifikácia
- C) metafora, epiteton, personifikácia
- D) metafora, epiteton, metafora

24. Označ možnosť, v ktorej sú všetky údaje správne:

- A) Janko Kráľ, Ján Botto, Andrej Sládkovič - romantizmus
- B) Samo Chalupka, Ján Chalupka, Ján Kollár – klasicizmus
- C) Samo Chalupka, Ján Chalupka, Pavol Országh Hviezdoslav - realizmus
- D) Samo Chalupka, Ľudovít Štúr, Ján Hollý – romantizmus

Klíč správných odpovědí

P. č.		Body
1.	D	1 b
2.	C – D – B – F - A - E	1 b
3.	Štúrovci, romantici, básnici...	1 b
4.	C	1 b
5.	C	1 b
6.	A	1 b
7.	B, D (jedna možnosť)	1 b
8.	D	1 b
9.	C	1 b
10.	C	1 b
11.	B	1 b
12.	A	1 b
13.	Lipták – liptovskí (chlapi), liptovské (duby)	2 b
14.	Vo	1 b
15.	ako u	1 b
16.	3 vety	1 b
17.	Podmet – predmet – príslovkové určenie - prísudok	4 b
18.	Chalupka pôsobil	2 b
19.	učiteľ: učiteľov, učitelia, chlap	12 b
	cirkev: cirkví, cirkvi, kost'	
	Bojisko: bojísk, bojiská, mesto	
	Báseň: básní, básne, dlane	
20.	B	1 b
21.	C	1 b
22.	C	1 b
23.	D	1 b
24.	A	1 b
	Spolu	40 b

Odpoveďový hárok

Kód žiaka:

P. č.	Odpovede	Body
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.	učiteľ	
	cirkev	
	bojisko	
	báseň	
20.		
21.		
22.		
23.		
24.		

Prijímacie skúšky na štvorročné gymnázium zo SJL 2022
Pravopisné cvičenie

Kód žiaka:

Doplň i/í alebo y/ý a vyber správne hlásky. Text prepíš.

Ľudia v minulosti nemali také možnosť__cestovať a objavovať krás__ zeme, ako ich má človek 21. storočia. Dneš__ turist__ pomerne r__chlo a bez/s veľk__ch ťaž/škost__ prekonávajú čas i vzdialenosť. Filon Byzantský v knižočke O siedm__ch d__voch/v sveta písal, že človek, ktor__ chce v__dieť na vlastné oči všetk__ch sedem d__vov/u sveta, b__ sa v__čerpan__ dlh__m putovan__m a unaven__ zážitkam__ s/z dlhej cest__, c__til uspokojen__ len na sklonku života. Posledn__m pozostatkom siedm__ch S/starovek__ch d__vov/u sveta sú tri veľké p__ram__d__ v e/Eg__pte pri g/Gíze. V ich bl__z/skosti sú ob__čajne ľudia sklaman__. Už z/s diaľk__ sa v__noria ich obr__s__, ako ich poznáme z hodín d/Dejepisu. Pri nich sa človek cít__ ako trpasl__k. Ľudia, ktor__ ich postav__l__, veril__ v posmrtn__ život podobn__ pozemskému. Bol__ to posmrtné ob__dlia kráľov/u, ktor__ch považoval__ za b/Bohov/u. Mali b__ť nedob__tn__m__ úkr__tm__ pre ich mumifikované telá a hrobovú v__bavu.

Diktát

Ľudia v minulosti nemali také možnosti cestovať a objavovať krásy zeme, ako ich má človek 21. storočia. Dnešní turisti pomerne rýchlo a bez veľkých ťažkostí prekonávajú čas i vzdialenosť. Filon Byzantský v knižočke O siedmich divoch sveta písal, že človek, ktorý chce vidieť na vlastné oči všetkých sedem divov sveta, by sa vyčerpaný dlhým putovaním a unavený zážitkami z dlhej cesty, cítil uspokojený len na sklonku života. Posledným pozostatkom siedmich starovekých divov sveta sú tri veľké pyramídy v Egypte pri Gíze. V ich blízkosti sú obyčajne ľudia sklamaní. Už z diaľky sa vynoria ich obrysy, ako ich poznáme z hodín dejepisu. Pri nich sa človek cíti ako trpaslík. Ľudia, ktorí ich postavili, verili v posmrtný život podobný pozemskému. Boli to posmrtné obydlia kráľov, ktorých považovali za bohov. Mali byť nedobytnými úkrytmi pre ich mumifikované telá a hrobovú výbavu.